

Werkwijze

Begeleiding Passend Onderwijs

schooljaar 2021-2022

Rotterdam, 01-08-2021

Titel	Werkwijze BPO 2021-2022				
Hoofdauteur	C. Leeuwis		Medeauteur 1		
Nummer			Medeauteur 2		
Ingangsdatum	01-08-2021	☐ nvt	Evaluatiedatum	xx-xx-xxxx	☐ nvt
Status	☐ concept		☐ herzien	☒ definitief	
College van Bestuur	☐ nvt	☐ ter informatie	☐ goedgekeurd	☒ vastgesteld	xx-xx-xxxx
Medezeggenschapsraad	☒ nvt	☐ ter informatie	☐ advies	☐ instemming	xx-xx-xxxx
Raad van Toezicht	☒ nvt	☐ ter informatie	☐ goedgekeurd	☐ vastgesteld	xx-xx-xxxx
Ondersteuningsplanraad	☒ nvt	☐ ter informatie	☐ advies	☐ instemming	xx-xx-xxxx
Algemene Ledenvergadering	☒ nvt	☐ ter informatie	☐ goedgekeurd	☐ vastgesteld	xx-xx-xxxx

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Passend Onderwijs in school	4
3. Begeleiding passend onderwijs.....	5
4. Kwaliteitskader bpo	5
5. Procedure bij het benoemen van een nieuwe bpo'er.....	7
6. Deskundigheidsbevordering bpo.....	8
7. Hulpmiddelen	8

1. Inleiding

In het Ondersteuningsplan 2018-2022 van Koers VO staat de visie op de rol van de bpo'er in de school omschreven, evenals de faciliterende rol die Koers VO hieromtrent vervult. In deze notitie wordt een toelichting hierop opgenomen met het kwaliteitskader bpo. Deze notitie kan als werkwijze voor de scholen worden gezien en is bedoeld als leidraad voor het gesprek op schoolniveau tussen de directeur, de ondersteuningscoördinator en de begeleider passend onderwijs. In de *Praktische Handreiking Ondersteuningsstructuur op school*¹ is het werk van de bpo'er onder verschillende bouwstenen ondergebracht.

2. Passend Onderwijs in school

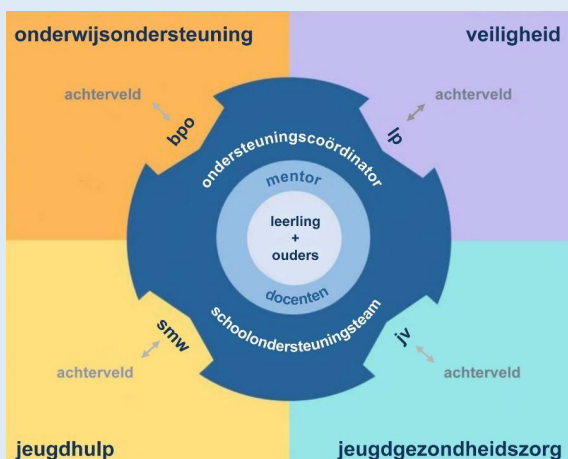
De komende jaren zet Koers VO zich op verschillende manieren in om passend onderwijs meer vorm te kunnen geven op school. Dit betekent dat inzet van hulp op school, samenwerking vanuit de grondslag "de school als werkplaats" en een focus op schoolsucces essentiële elementen zijn om tot maximale perspectieven voor jongeren te komen.

Bij de ambitie om passend onderwijs op school te realiseren is het ondersteuningsteam van de school (SOT) een belangrijk aangrijpingspunt voor Koers VO (figuur 1). Via het SOT wil Koers VO bereiken dat iedere jongere die dit nodig heeft verder wordt geholpen in zijn of haar ontwikkeling en dat docenten en de school zich gesteund voelen in het omgaan met verschillen en in het begeleiden van de leerling met (extra) ondersteuningsbehoeften naar schoolsucces.

Figuur 1. Achtergrondinformatie over het SOT (zie ook Ondersteuningsplan 2018-2022)

In een goed functionerend schoolondersteuningsteam (SOT) wordt óp de school met vaste gezichten samengewerkt vanuit de domeinen onderwijsondersteuning, jeugdhulp, gezondheid en veiligheid (kernpartners).

Het uitgangspunt is dat deze vertegenwoordiging wordt ingevuld door de begeleider passend onderwijs (bpo'er) (domein onderwijsondersteuning), de leerplichtambtenaar (lp) (domein veiligheid), de schoolmaatschappelijk werker (smw'er) of wijkteammedewerker (domein jeugdhulp) en de jeugdverpleegkundige (jv) (domein jeugdgezondheidszorg).

Samenwerking in en om het SOT vindt plaats onder regie van de ondersteuningscoördinator en vanuit de driehoek leerling-ouders-school. Centraal staat het ondersteunen van de school in het tijdig signaleren van onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en het hier adequaat op te interveniëren: deels door onderwijsprofessionals tools in handen te geven om de leerling te kunnen begeleiden tijdens de schoolloopbaan, deels door zelf kortdurend hulp te verlenen of specialistische hulp vanuit het achterveld (het circuit buiten de school) erbij te halen.

Door aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling, de (thuis)situatie en de context van de school, zorgen docenten, school en kernpartners van de school samen met ouders voor een stevige basis en steun waar nodig.

Om passend onderwijs op school te realiseren is het van belang dat scholen en gemeenten voorwaarden creëren zodat alle leden van het SOT hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Koers VO heeft daarbij een stimulerende en faciliterende rol en wil samen met scholen (directies,

¹ Zie website Koers VO: <https://www.koersvo.nl/werkwijzer-voor-scholen/ondersteuning-binnen-vo-school/#school-heeft-regie-over-extra-ondersteuning>

ondersteuningscoördinatoren, schoolbesturen) en gemeenten op een creatieve en doelgerichte manier het SOT verder versterken. Zoals in het Ondersteuningsplan 2018-2022 is vastgelegd worden op niveau van het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de beoogde kwaliteit.

3. Begeleiding passend onderwijs

Vanuit het domein onderwijsondersteuning is de begeleider passend onderwijs (bpo'er) idealiter het vaste gezicht in het SOT. De bpo'er is gespecialiseerd in het maken van een vertaalslag van de onderwijsondersteuningsbehoeften van leerlingen naar de klassensituatie en helpt de leerling, de docent, de mentor, de ouders, de collega in het ondersteuningsteam e.a. om eventuele belemmeringen in het onderwijsleerproces van de leerling te signaleren, te benoemen en hier handelingsgerichte oplossingen voor te vinden. Kortom: de bpo'er is een belangrijke partner om passend onderwijs op school vorm te geven.

BPO in het ondersteuningsbudget van Koers VO

Vanuit de grondslag 'scholen en professionals in hun kracht', stelt Koers VO jaarlijks rechtstreeks middelen aan de scholen beschikbaar om de ondersteuning op de school vorm te geven. Sinds schooljaar 2019-2020 is de verdeelsystematiek verder vereenvoudigd. De middelen voor de begeleider passend onderwijs, die voorheen een aparte bekostiging hadden, worden toegevoegd aan het totale ondersteuningsbudget van de school. De school heeft hiermee meer vrijheid om te bepalen hoeveel tijd de bpo'er wordt ingezet op school. Ook geeft het de school de mogelijkheid om functies te stapelen en zo het aantal onderwijsondersteuners binnen de school te beperken. Als voorwaarde wordt gesteld dat de bpo'er voldoet aan het kwaliteitskader bpo (paragraaf 4).

Voorwaarde hierbij is dat de school de bpo-taken aantoonbaar belegt bij één of meer medewerker(s) ter versterking van het ondersteuningsteam op school. De personele verplichtingen die door de school zijn aangegaan bij de overname van de bpo'er in de afgelopen twee jaren dienen ook in de toekomst worden gerespecteerd. In de jaarlijkse verantwoording van de ondersteuningsbudgetten zal Koers VO naar de door de school gemaakte keuze vragen.

4. Kwaliteitskader bpo

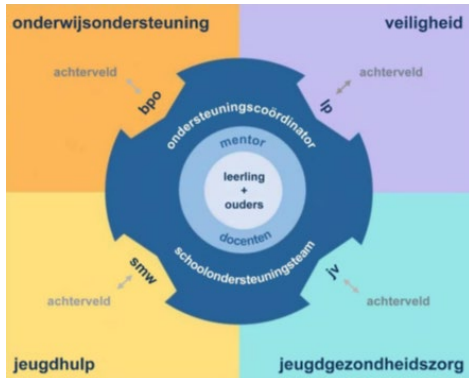
Om de kwaliteit van bpo te kunnen waarborgen, is het van belang dat:

- De bpo'er voldoet aan bepaalde, op het niveau van het samenwerkingsverband vastgestelde, kwaliteitsaspecten.
- De school jaarlijks werkafspraken met de bpo'er maakt deze vastlegt en evalueert. De ondersteuningscoördinator is hier bij betrokken en draagt, samen met de bpo'er, zorg voor afstemming van werkzaamheden met andere leden van het SOT.
- De school helderheid verschaft over de positie en aansturing van de bpo'er.

Bovenstaande aspecten zijn opgenomen in het kwaliteitskader bpo 2021-2022 van Koers VO. Koers VO geeft de scholen de verantwoordelijkheid dat zij bij het aanstellen van de bpo'er(s) voldoen aan dit kwaliteitskader. Via de jaarlijkse verantwoording en in gesprekken op schoolniveau zal het voldoen aan de eisen uit het kwaliteitskader bpo onderwerp van gesprek zijn. Via gesprekken met Koersconsulenten, ondersteuningscoördinatoren, schoolleiders en begeleiders passend onderwijs werkt Koers VO de komende jaren aan een doorontwikkeling van het kwaliteitskader bpo. Ook krijgt de sturing en het zicht op de kwaliteit bpo in de komende ondersteuningsplanperiode 2018-2022 meer vorm.

KWALITEITSKADER BPO 2021-2022

De bpo'er is vanuit het onderwijsdomein het vaste gezicht op de school en maakt onderdeel uit van het schoolondersteuningsteam (SOT). Hij/zij kent het docententeam, voelt zich verbonden aan de school en sluit in deskundigheid aan op de vraag van de school. De bpo'er werkt dicht op de leerling, de ouder, de mentor en de docent. Hij/zij ondersteunt met succes het onderwijsleerproces van de leerling en vertaalt voor de docent de benodigde onderwijsondersteuning naar het pedagogisch-didactisch handelen tijdens de les.

*De inzet van de bpo'er op school is gericht op het **ondersteunen** van de leerling, de ouder, het docententeam en de school, ter bevordering van het **onderwijsleerproces** van de leerling in de klas.*

*Hiertoe brengt de bpo'er **specifieke expertise** in op het gebied van **onderwijsondersteuning** in brede zin. De bpo'er vertaalt de onderwijs-ondersteuningsbehoefte van de leerling in een passend **onderwijs-ondersteuningsarrangement**, op maat van de school.*

*De bpo'er maakt onderdeel uit van het **ondersteuningsteam** op school, werkt vanuit het **onderwijsdomein**, en voert de werkzaamheden uit onder regie van de **ondersteuningscoördinator**.*

Om bovenstaande te realiseren gelden de volgende kwaliteitsaspecten, passend bij een functiewaardering minimaal in schaal 10 van de CAO voortgezet onderwijs:

KWALITEITSASPECTEN (verantwoordelijkheid school)

Randvoorwaarden

1. Voorafgaand aan benoeming heeft de school helder welke werkzaamheden van de bpo'er worden verwacht en heeft hierover overeenstemming met de bpo'er bereikt.
2. De bpo'er heeft op school een werkplek, waar hij/zij ongestoord gesprekken met leerlingen, collega's en/of ouders kan voeren.
3. De bpo'er is geautoriseerd voor het leerlingvolgsysteem van de school.
4. De bpo'er is op school aanwezig en bereikbaar op momenten dat samenwerking in en met het ondersteuningsteam mogelijk is.
5. Wanneer de bpo'er in dienst is van de school draagt de directie zorg voor een passende normjaartaak.

Positionering en aansturing

6. De bpo'er werkt onder regie van de ondersteuningscoördinator. Wanneer de bpo'er in dienst is bij de school of het eigen schoolbestuur, wordt de bpo'er aangestuurd door een verantwoordelijke functionaris van de school. Bij externe inhuur van een bpo'er dient de school duidelijke afspraken te maken over de aansturing. Deze afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst.
7. De bpo'er maakt vast onderdeel uit van het ondersteuningsteam op de school, vanuit het domein van het onderwijs. De BPO'er werkt samen met andere leden van het ondersteuningsteam vanuit de driehoek leerling-ouders-school.
8. De school heeft een heldere functie/ taakomschrijving voor de bpo'er, waarin werkzaamheden in relatie tot activiteiten gericht op de leerling, de ouders, de teamleden en de schoolorganisatie zijn vastgelegd. Deze sluiten aan op de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de school. De functieomschrijving van Koers VO kan als leidraad dienen (zie par. 6).
9. Aan de hand van de functie/ taakomschrijving maakt de ondersteuningscoördinator per schooljaar concrete werkafspraken met de bpo'er en legt daarover verantwoording af aan de directie. De ondersteuningscoördinator zorgt dat de werkafspraken aansluiten op de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen en de school. Ook zorgt de ondersteuningscoördinator ervoor dat de overige leden van het SOT op de hoogte zijn van het takenpakket van de bpo'er.
10. De school evalueert ten minste één keer per jaar het functioneren van de bpo'er. Uitvoering op de taakgebieden maakt hier onderdeel van uit. De ondersteuningscoördinator is bij de evaluatie hiervan betrokken. Op basis van de evaluatie worden de werkafspraken al dan niet aangepast. Indien nodig worden tussentijdse evaluaties

KWALITEITSKADER BPO 2021-2022

	ingepland. Wanneer de school inkoop, is het wenselijk dat de leidinggevende vanuit de moederorganisatie van de bpo'er bij de evaluaties aansluit.
Deskundigheidsbevordering	
11.	Onderdeel van de deskundigheidsbevordering is deelname aan bijeenkomsten vanuit Koers VO. Hierbij valt te denken aan intervisie, casuïstiek, vergroten van (kennis over) het netwerk en inhoudelijke themabijeenkomsten. De school faciliteert deelname van de bpo'er in tijd, Koers VO financiert de bijeenkomsten en verzorgt de inhoud. Hierbij sluit Koers VO zoveel mogelijk aan op het kwaliteitskader bpo en op de behoefte van de scholen en bpo'ers.
12.	De bpo'er en de school (schoolbestuur, aanbieder) geven zelf en in overleg invulling aan overige vormen van deskundigheidsbevordering van de bpo'er.
KWALITEITSASPECTEN (kenmerken bpo'er)	
Opleiding en deskundigheid	
	De bpo'er :
13.	Beschikt over een onderwijsbevoegdheid (PO/ V(S)O) in combinatie met minimaal een HBO-opleiding op het gebied van speciale onderwijszorg (zoals bijvoorbeeld Master SEN) en daaraan gekoppelde relevante werkervaring óf beschikt over minimaal een HBO-opleiding op het gebied van het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen en daaruit voortkomend gedrag (zoals psychologie of orthopedagogiek).
14.	Is op de hoogte van het totale spectrum van onderwijs-ondersteuningsmogelijkheden, van de mogelijkheden binnen het samenwerkingsverband en van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van extra ondersteuning.
15.	Neemt deel aan deskundigheidsbevordering & intervisie die vanuit Koers VO wordt georganiseerd.
Uitvoering op taakgebieden	
16.	Ondersteunen en bevorderen van het onderwijsproces van de leerling
16.1	De bpo'er bespreekt de onderwijs-ondersteuningsbehoefte van een leerling met betrokkenen.
16.2	De bpo'er vertaalt de onderwijs-ondersteuningsbehoefte in een passend onderwijs-ondersteuningsarrangement.
16.3	De bpo'er draagt zorg voor de begeleiding van de leerling en de ouders in de uitvoering van een onderwijs-ondersteuningsarrangement.
16.4	De bpo'er maakt op basis van een deskundig oordeel en in samenwerking met de overige leden van het ondersteuningsteam een afweging wanneer meer of andere hulp nodig is.
17.	Coachen
17.1	De bpo'er coacht docenten en mentoren bij het signaleren van en het omgaan met de onderwijs-ondersteuningsbehoefte van de leerling in de klas.
17.2	De bpo'er begeleidt docenten en mentoren bij het uitvoeren en evalueren van het onderwijs-ondersteuningsarrangement vanuit de driehoek leerling-ouders-school.
18.	Adviseren en voorlichten
18.1	De bpo'er adviseert vanuit de eigen deskundigheid op verschillende niveaus binnen de school (leerling, klas, docent, mentor, schoolleiding).
18.2	De bpo'er geeft (al dan niet preventief) voorlichting aan docenten, mentoren en andere betrokkenen over de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in relatie tot gedrag en ondersteuningsbehoeften in de klas en op andere leefdomeinen.
18.3	De bpo'er adviseert de zorgcoördinator op te ontwikkelen beleid in het kader van begeleiding passend onderwijs.

5. Procedure bij het benoemen van een nieuwe bpo'er

Sinds schooljaar 2019-2020 beoordeelt Koers VO niet meer aan de voorkant welke bpo'er door de school wordt ingezet. Op het moment dat de school een nieuwe bpo'er wil aanstellen of benoemen, volgt zij het bovengenoemde kwaliteitskader. Dit betekent dat de school zelf op zoek naar gaat een geschikte bpo'er: iemand die bij de school past, wiens expertise aansluit op de behoefte van de school en die voldoet aan het kwaliteitskader bpo. Dit kwaliteitskader wordt, ter informatie van de

scholen, gepubliceerd op de website van Koers VO. In de vooraankondiging van de bekostiging voor het nieuwe schooljaar (welke in het voorjaar wordt verstuurd) wordt hier expliciet naar verwezen.

Wanneer de school een geschikte kandidaat heeft gevonden, draagt de ondersteuningscoördinator zorg voor kennismaking met de koersconsulent van Koers VO. Ook geeft de school de persoonsgegevens van de bpo'er door aan de communicatiemedewerker van Koers VO. Deze gegevens worden opgenomen in het overzicht van ondersteuningscoördinatoren en bpo'ers van alle scholen van Koers VO.

6. Deskundigheidsbevordering bpo

Koers VO biedt bpo'ers deskundigheidsbevordering aan via bijeenkomsten en intervisie. Van de school wordt verwacht dat de school deelname van de bpo'er in tijd faciliteert, Koers VO financiert de bijeenkomsten en verzorgt de inhoud. Hierbij sluit Koers VO zoveel mogelijk aan op het kwaliteitskader bpo en op de behoefte van de scholen en bpo'ers.

Concreet betekent dit dat Koers VO intervisiegroepen en ervaringsmiddagen bpo organiseert en faciliteert. Schooljaar 2019-2020 is gestart met een netwerkcafé voor bpo'ers. Door Corona heeft dit geen voortgang kunnen vinden. Wel zijn er webinars en een werkatelier georganiseerd. Een combinatie van fysieke en online ontmoetingen agenderen we ook in het schooljaar 2021-2022.

7. Hulpmiddelen

Zoals aangegeven heeft Koers VO een stimulerende en faciliterende rol met betrekking tot de inzet bpo op school. In dit kader worden de volgende bijlagen als *hulpmiddelen* aan deze notitie toegevoegd:

- 1) Een *voorbeeld* van een competentieprofiel bpo toegevoegd. Dit profiel geeft een overzicht van competenties van de bpo'er op het terrein van de leerling, de docent en het systeem.
- 2) Een *voorbeeld* van een format om tot werkafspraken te komen.

Beide documenten zijn bedoeld als leidraad en kunnen naar eigen inzicht worden gebruikt.